

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség Piac-utca 79. sz. Gall-ház (emelet)	
Helyesen:		Vidékre:		Kutasi Imre		Működés Piac-utca 79. sz. Gall-ház (földszint)	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona	kiadó s laptulajdonos		Működés a legmérsékeltebb árszámítás mellett vértetnek fel	
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "				
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "				
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "				

Városunk pénzügyeinek rendezése.

december 4.

A legutóbb megtartott városi közgyűlésen nagy hullámokat vert föl az a vita, mely a város pénzügyi helyzete fölött indult meg.

Régi dolog, hogy a hazaszerte mesés gazdagságról ismert Debreczen pénzügye nem oly virágos, mint a minőnek szeretik hinni, tudta azt maga a városi tanács is, mely teljes jóindulattal reménykedett a jobb sors eléréseben.

Nem vádolta a tanácsot senki rossz sáfárkodással s ép azért hisszük is, hogy az a bizottság, mely a tanács gazdálkodását van hivatva megvizsgálni, nem az egyéneket fogja hibáztatni, mert erre nincs ok, de hiba volt a körülményekben, melyek szerencsétlenül csoportosultak.

Nagyszabású építkezések voltak szükségesek s ezeknek fedezésére vette föl a város az öt millió kölcsönt, de a mely nem volt elegendő, a mennyiben sokkal többbe kerültek mint előre kiszámították.

Talán nagyon sokat kellett kiadni a laktanyákra, többet a mint gondolták volna. Hát nem lehetetlen, hogy ezen a téren lehetett volna takarékoskodni, de már nem lehetett.

A valamire való nagyobb városok,

jövedelmeik fokozása céljából nagy versenyt fejtett ki, hogy áldozatok árán is, laktanyákhoz jussanak s e tekintetben csak Nagy Váradra és Nyiregyházára esetleg Szatmárra utalunk, a mely városok sokkal szegényebbek s nagyobb pótdóval dolgoznak és még sem riadtak vissza az áldozatoktól. — A katonaság útján nagy összeg pénz fordul meg a város között s ezt a forgalmat kívánja biztosítani minden valamire való és fejlődni kívánó város.

Itt van csak az önkéntes iskola ügye. Milyen nagy port vert föl az a tény, hogy a debreczeni fiuknak Nagy-Váradra kellett menni, mert nem gondoskodtak jó előre megfelelő iskolai helyiségről. Hát bizony ennek létesítésére is áldozni kell most már, mert a mikor építették a laktanyákat az volt a főelv mindég, hogy minél kevesebbe kerüljön. Persze ennek meg kellett adni az árát.

A költségvetések összeállításánál a jó reménység volt a vezető. A kiadásokat apróra vették, a bevételeket meg magasaknak és így az egyensúly meg lett zavarva.

De azért nincsen ok sem a nagy zajra sem a tanulságos aggodalomra. Debreczen város háztartása nem áll oly rosszul mint a minőnek most sokan képzelik, mert nem kell felejtetni, hogy sok, igen sok közintézmény vár ugyan létesítésre, a melyek sok pénzt igényelnek, de azok olyan szükségse-

sek, hogy nélkülök a város fejlődése lehetetlen.

Iskolákat sürgetünk, nem egy párt de sokat, mert a népesség erősen szaporodik. De 10—12 új iskola és annak fentartása nagy összeget igényel, már pedig erre áldozni kell.

Kell óvoda, kell lelenczház és kell sok minden egyéb. Ennél fogva a jövedelmi források nyitása, a fő, mert Debreczennek haladni kell s a haladás mindég pénzbe kerül.

— Az általános költségvetési vita ezen a héten véget ér. A kormány tagjai, rendes szokásuktól eltérőleg, csak a vita befejezése után fognak felszólalni. Ezuttal ugyanis nem forgott fönn annak szüksége, hogy bevezető beszédben mintegy irányt szabjanak a tanácskozásnak; megtette azt maga a költségvetés és a benyújtása alkalmával tartott pénzügyminiszteri exozé. A kormány tagjai nek fölcsóvalásai épen ez okból tulajdonképpen polemikus természetűek lesznek, vagyis az ellenzéki szónokok vádjainak és kifogásainak a czáfolásából fognak állani. Az általános vita végén úgy a miniszterelnök, mint a pénzügyminiszter válaszolni fog ezekre a vádakra és kifogásokra.

Tárcza.

Milyenek az öregek.

— Rajz. —

Olyan családi ülés félét tartottak, hja mikor lérő van a háznál, az bizony nem történhetik másként.

Legtöbbet nyomor a nagymama szava, háromházat hagy maga után, hát méltán respektálják, utánna a papa mélyen döngő hangja imponál még, a többieknek csupán csak szavazati joguk van.

A nagymama himez-hámoz, egy szóval — nem sok kedve van az egészhez, a leány fiatal, várhat még jobb parthiera, hiszen alig van két éve, hogy kikerül a zárdából, hadd bálozzon még egy kicsit, a fiatal ember is még fiatal, — ugyszólván gyermek még, nem jó ezt a dolgot elharmarkodni.

A papa egy véleményen van a nagymamával, úgy látszik ebből a dologból legálább egy pár évig semmi sem lesz.

A mama nem szól bele, csak mosolyog, Gizike pedig irul-pirul, egy-egy csillogó könnyet ejt köténykéjére titokban és hallgat.

— Bizony — mondja a nagymama — korán van még, hiába na, korán, Viktor és törje magát, iparkodjék, szerezen jobb állást magának, mert micsoda fizetése van egy járásbírói aljegyzőnek, az a pár száz forint nem is fizetés. Kettőnek

bizony nagyon bajos lenne abból megélni.

Szegény Haraszthy Viktor Gizikéből kapta az első ás utolsó kosarat!

Hogy fáje neki, senkisé meg kérdeztőle, senki sem vigasztalta, legfeljebb örültek a többi leányok, mert haragudtak reá, nem merem állítani, de nagyon valószínű azért, mert nem őket kérte meg.

Haraszthy Viktor azután keservébe nyakába vette a várost, nem volt sehol sem nyugta a legcsekélyebb körülmény is a szegyeteljes kosarat jutotta eszébe.

Még egyszer beszélt Gizikével, mikor lehorgasztott fölve, alszomorkodott ábrázattal elbandukolt ablakja alatt, Gizike lassan óvatosan nyitotta ki az ablakot.

— Viktor!

— Gizi?

Sokáig szótlanul bámultak egymásra, azután Viktor megcsókolta a Gizike kezecskéjét s tovább akart suranni az esti homályban.

— Hát semmi szava hozzám? kérdő a leány könnyező szemmel.

— Mit beszéljek kosár

— Ugyan ne emlegesse annyit hiszen a papa azt mondta, hogyha albiró lesz, hát nincs ellenvetése.

— Albiró nem leszek én soha albiró

— Hát mi akar lenni.

— Senki, meg semmi!

Azután hirtelen elfordult, hogy Gizike ne lássa a kicsorduló könnyeket s lassan tovább ment, Gizike nézett utána

sokáig — míg be nem fordult az utcasarkon, azután betette az ablakot és zokogott.

Azok a kegyetlen öregek, ha tudnák, micsoda fájdalmat okoztak neki, de nem szabad elárulnia magát, mert a papa kijelentette, hogy míg Viktor albiró nem lesz, hallani sem akar az egészről.

— Gizike azután sokáig nem látta Viktort, — úgy látszik az erővel kerülte őt, mert bizonyosan fájna neki vele találkozni.

Sokat sirt miatta, egy kissé megnyult, — megsoványodott, arczáról a piros rózsák eltűntek, mind a nagy bánat következményei, azután szomorúságában egy év múlva hozzáment Széles Gáborhoz.

A nagymama igen kedvelte a kedélyes — öreg urakat, már pedig Széles Gábor ezek közé tartozott, a papa még leányára nézve parthienak találta.

Igy lett aztán a kis Giziből Szőke Gáborné.

A kis városban aztán suttogtak még egy ideig a dolog fölől, beszéltek, hogy a kis Gizike megakarta magát mérgezni, de a nagymama megtanálta a mérget a Gizike varrókosarában, azután meg hogy felakarta vágni az ereit, de a papa éppen jókor érkezett a szobába, hogy megakadályozza.

Még sok mindenféle hír keringett, hogy mennyi volt igaz belőle, azt nem lehet tudni, — annyi tény, hogy egy év múlva a lakodalom után minden szomorúsága daczára egy egészséges szőszke anygalkának adott életet, a ki azután saját

Tél.

Néhány nap, s az első hó lehull, a tél hidege lepörgeti az utolsó aszott levelet a fáról. Ez a körülmény a kalendáriumra vagy inkább a poétákra tartozik, akik annak rendje módja szerint zengik el kis dalaikat a föld fehér szemfödéléről.

Nekünk a tél nem méla szépségeivel mutatja magát de összes sebeit, nyomorúságát kitarja. Hogy nézzük, lássuk a szegénységét, a minék a szárnya lebbenésétől megborzong az ember fűtött kályhájá mellett,

Kezdjük, ahol végeznünk is kell: a kis kunyhók lakóin, hol az élet nagy tragédiái mennek végbe nemsokára, ha fehér lesz a háztető. A kenyérkereső apának dolgos két kezére nem lesz szükség sok-sok időn által s a tűzhelyben nem gyul láng, az asztalra nem kerül tányér. A kenyér is elfogy lassan, s csak a só marad meg a sublátban, a melyet adóba, mibe másba foglalt le a végre hajtó. Az a só azután jó arra, hogy a szegény ember gyermeke hozzágondolja a pecsenyét. A szegény ember gyermekének pedig több okból nem szabadna izgatni a képzeletét. Mert hogy a télen — bizonyos mint az egyszerű — beteg lesz.

A tél rémséges réme: a gyerekbetegségek valahány fajtája, járvánnyá lett. — Az iskolákat becsukják — a temető kapuját nem győzik nyitogatni. Az istenkedvelte ember, a gazdag ember doktort, doktorokat hi a kicsi függönyös ágyhoz, telirakja a beteg szobácskáját orvossággal, amit a tudomány kigondolhat. Meg azután elejét is veszi a bajnak, hogy vigyáz a gyermekére, óvja, félti.

A szegény, — nem már orvost hozni a betegágyához, megsértene a doktort, azt gondolja, mert az apjának se kellett, sőt a dédapjának se medicina, mégis ősz lett a hajuk, azt véli bölcsen. És a kis beteget nem menti meg az anya könnye s az apa átká, mikor az irgalmas szomszédoknál koldul kölcsönt kis koporsóra.

Mi történnék, hova bukna a társadalmi rend, ha nem volnának jótékony egyesületek,

szavai szerint egyetlen boldogságát képezte, — természetesen Gizikének — keresztelték.

— És Haraszthy Viktor? — hát bizony lett abból nemcsak albíró, hanem kuriai bíró is.

Az évek gyorsan repültek, a haladó idő barázdái egyre sűrűbbek lettek. Széles Gáborné arcán, öregedett, öregedett, egyszer csak özvegy asszony lett.

A kis Gizi most már nagy Gizi, olyan szép sugártermetű leányka, mint amilyen anyja volt annak idején, kezdet bálókba járni, itt ismerkedett meg Haraszthy Viktorral, most már kopaszodó őszülő korát járta s benne volt az időben, mikor azt mondják az emberről: »tempi passati«, — de kuriai bíró volt!

Haraszthy Viktor azután megkérte a kis Gizi kezét, most kezdődtek megint a családi ülések, épen úgy mint hajdan, csak hogy most a nagypapa szava nyomott legtöbbit.

A kicsike könyezett, sirt, neki is volt ifju daliás ideálja, — de hát hiába, — nem volt pardon!

Mit tegyek? hozzá ment Haraszthy Viktorhoz. Ilyenek az öregek!

melyek a legszentebb ideált szolgálják; az ember szeretetet. Hány szenvedőnek nyujtanak vigasztalást, hány elcsüggedettnek adják vissza a hitét, hány eseteket emelnek föl? . . .

Hála istennek, nem szűkölködünk a társadalomnak ily egyszerű intézményei híján. Vannak jótékony egyesületeink, melyek szeretettel teljesítik céljukat s valóban nem fukarkodnak a jóság gyakorlásában. Ezek az egyesületeken most a sor, hogy a társadalom szolgálatában szolgálatot tegyenek a társadalomnak.

És ezt a nemes hivatásukat lelkes szeretettel végzik.

Több együletünk gyűjt szorgalmasan, hogy a szegénységet megsegítse.

A jótékony egylet erősen mozog, hogy a szegényeknek szánt pénzt is gyarapítsa, az izr. jótékony egylet pedig vasárnap rendez estélyt.

— Adjatok!

Meghatalmazás sajtóper indítására.

A budapesti ügyészség felhatalmazást kért a képviselőháztól sajtóper indítására egy szocialista újság, a Népszava ellen, ama meggyalázó kifejezésekért, melyekkel a képviselőház összeférhetlenségi bizottságát a legutóbbi összeférhetlenségi tárgyalások kapcsán, abból az alkalomból illette, hogy a bizottság több mint ötven képviselőre nézve kimondta, hogy az ellenük intézett bejelentések alapján összeférhetlenség esete nem forog fenn.

Külföld.

Krüger és a császár. A párisi lapok szerint az a távirat, melyben Krüger értesítették, hogy a császár nem fogadja, a következő:

«A főudvarmester azt táviratozza, hogy ő felsége nagyon sajnálja, de a már megtörtént intézkedések a császárt megakadályozták abban, hogy Krüger elnök látogatását fogadhatná.»

Elfogott örmény püspök. Az örmény patriarka részéről a Jildizben és a portánál, valamint az orosz nagykövetség által tett lépések következtében a hatóságokat távirati lag utasították, hogy Papken örmény püspököt tartóztassák le.

A porosz királyság jubileuma. Berlinből táviratozzák: A porosz királyság kétszázados jubileumát amnesztian kívül egy új nagy rend alapításával fogják megünnepelni.

A kormány és a munkanélküliség.

Bpest, decz. 21.

Nemcsak a fővárosban, de az ország egyes vidékein is mindinkább szaporodik azon munkások száma, kik minden foglalkozás híján a téli hónapok alatt nagy inségnek néznek elébe.

A beérkezett jelentések folytán a kormány, a tervbe vett kömunkálatok egy részét jóval korábban fogja végrehajtani, mint sem az eleintén tervezve volt.

Itt említjük meg, hogy a nagy munka hiány miatt egyre vándorolnak ki a munkások, ugy a fővárosból, mint a vidékről; az elmúlt hónapban közel 500 építő munkás ment Bajorországba, hol állítólag munkát is kaptak.

Belföld.

A belügyminiszter kinevezése. Komoly, politikusok beszéltek a képviselőház folyosóján, hogy a költségvetési vita befejezése után Széll Kálmán lemond az általa ideiglenesen betöltött belügyi tárczáról és a volt nemzeti párti elemek teljes beolvasztásának előmozdítására, a tárczát — Horánszky Nándornak ajánlja.

Asbóth János lemondása. Asbóth János, a nagymártoni kerület képviselője, ki pénteken a Házban a néppárt ellen mondott beszédet, ma bejelentette a Ház elnökének, hogy kerülete mandátumáról, melyet a néppárt programja alapján nyert el, lemond.

Uj könyv Erzsébet királynőről. Érdekes könyv jelent meg Erzsébet királynőről a melynek szerzője A. de Burgh alnév mögé rejtőzik. A könyvet valószínűleg asszonykéz írta, gyöngédséggel és szeretettel emlékezik meg felejthetetlen királynékról. Az előszóban a szerző elmondja, hogy alkalma volt a királynéval megismerkedni s az utolsó harmincz év alatt többször találkozott vele. A könyvben aztán nagy részletességgel írja meg a királyné életének történetét.

Diákok a párbaj ellen. A keszthelyi gazdasági intézetnek halgatói gyűlést tartottak, a melyen elhatározták, hogy a lovagias ügyeket a jövőben választott bizottságra bízzák, a melynek az lesz a feladata, hogy ezeket az ügyeket mindenképpen békésen intézze el. A bíróságot, a melyből a tanári karhoz lehet fölebbezni, már meg is választották. A határozatot megküldötték az összes főiskoláknak.

Vasuti szerencsétlenség.

— Kisiklott vonat. —

decz 4.

A kassa-oderbergi vonal szomolnokhuti állomásáról szombaton este 7 óra 45 perczkor elindult személyvonat három utolsó kocsija: nevezetesen a podgyász-, a posta- és egy személyszállító-kocsi néhány száz lépésnyire az állomástól kisiklott és a töltésről lezuhant közvetlenül a falubeli házak elé.

Csodálatosképpen emberéletben nem esett kár, sőt még csak sebesülés sem történt, noha a legurult kocsi egyikében huszonnégy munkásember volt, a kik aznap véve fel fizetésüket a bányatársulattól, hazafelé igyekeztek.

Ezeket egy Gajdos nevű bányagépkelő dobálta ki a megrongálódott kocsiából, a melyből az ittas állapotban levő utasok nem mertek kimozdulni. A szintén felfordult és lezuhant podgyászkocsiban levő Németh vonatvezető szintén csodálatos módon menekült meg, mert a kritikus pillanatban lélekjelenlétét nem vesztvén el, összes ereje megfeszítésével a kocsiba kapaszkodva, annak falához dőlt s azzal együtt gurult és zuhant le; a nélkül azonban, hogy az ijedségen kívül legcsekélyebb baja is esett volna, noha maga a podgyász-, valamint az utána csatolt postakocsi is összetört.

Az egy órával később érkező személyvonat az állomásra nem jöhetett be, a kisiklott vonat helyett újra vissza ment Gölniczbányára fölvéve az előbbiről szerencsésen megmenekült utasokat. A kisiklás okát kiderítendő a vizsgálat megindult.

Apróságok.

Biztosan tudja.

— Nem is hinné, vannak kutyák, melyek okosabbak, mint a gazdáik.
— Hisz tudom. Nekem is van egy ilyen kutyám.

Kárba vesztett becsületesség.

Férj. Képzeld: elcsaptak a bankigazgatóságban.

Feleség. Aztán miért?

Férj. Semmiért. Becsületesen végeztem a dolgom, pontos, szigorú voltam — aztán mégis ez a vége!

Feleség. Csak már hát legalább sikkasztottal volna!

A maga módja szerint érti.

Elhozza a szabó a készülő ruhát a ficsurhoz felpróbálás végett s egy kis hibát látva, mosolyogva szól:

— No itt bizony a krétához kell folyamodni.

— Nagyon helyes, — felel a ficsur — mert most én úgy sem fizethetek.

Jó barátság.

— Összevesztett a menyasszonyával?

— Oh, már megint kitűnő barátságban vagyunk.

— Kibékültek?

— Igen. Felbontottuk az eljegyzést és azóta már nem veszekszünk.

Ravasz.

— Kalauz, van még elég időm elbucszni a feleségetől?

— Az attól függ, uram, hány esztendő házas.

Oriási szerencsétlenség.

Föld alá temetett munkások.

dec. 4

Szivrázó szerencsétlenség történt Sümegen. A sümegi mész- és téglagyár hat munkásembere: Takács János, Tóth József, Szabó József, Simonyi Sándor, Pámel Antal és Sámuel József ott künn dolgoztak a sümegi kőfejtőnél. Azzal foglalatostkodtak, hogy a 6-7 méter vastag földréteget letakarítsák a kőfalról. Munkamegtakarítása céljából a hatalmas földréteget a l á a k n á z t á k, hogy ez aztán alázuhanna, megkímélje őket néhány napi munkától. Még csak néhány csákányvágást akartak tenni, hogy aztán a fárasztó munkát abba hagyják. A munkások ketteje, Sámuel József és Pámel Antal az utolsó talicska földet tölték el a kiásott föld halomból, midőn menydörgésszerű robajjal a vastag, aláknázott földréteg alázuhant Sámuel — szerencséjére teljesen megmenekült, Pámelt leütötte a leomló föld s czombig eltemette, míg a többi négy társukat teljesen maga alá borította a lezuhant föld.

Sámuel az iszonyattól magához térve első sorban Pámelt szabadította ki a föld alól, aztán lóhalálban hazasielve, megvitte a borzasztó hírt az eltemetett emberek családjának. Takács János édes anyja balálra rémült arczzal futott a rendőrségre, hogy tudassa a borzasztó balesetet. A rendőrség révén mint futó tűz terjedt el a szerencsétlenség híre a városban. Százával rohantak föl a hegyre, a szörnyű veszedelem színhelyére ásót, csákányt, lapátot, fáklyát, lámpást vive magukkal.

A fáklyák fénye, a lámpások világossága mellett lázas munkába fogtak. Mayer István tb. főszolgabíró ébersége hajmeresztő katasztrófától mentette meg a közönséget. A munka közben lent állva a tetőn, észrevette hogy a föld-falazat meg van repedve, Lekialtott, hogy vonuljanak félre, mert újabb csuszamlás várható.

És csakugyan, alig szorította odább Kisendő őrmester társaival a nagy sokaságot,

4-500 métermáza földtömeg újból nagy robajjal alázuhant. Pár percnyi késés és száz ember kerül a föld alá. E lecsuszott földréteg még fokozta a munkát. Órák teltek el nehéz szívszorogtatások között, midőn az első munkásra rábukkantak. Kivették a földtörmeléből: Tekács János összezuzott hullája volt. Lassankint előkerült Simonyi Sándor, majd Tóth József, és utoljára térdre esve, előrebukott arczzal Szabó József is, az utolsó áldozat. Takács Jánost és Szabó Józsefet lakásukra, a másik kettőt pedig a kórház halottas kamarájába szállították.

Vidék.

Felfüggesztett főszolgabíró. A miniszterelnök, mint belügyminiszter, jóváhagyta Vay Dénes báró főispán határozatát Kiss Vilmosnak, a zsarolással vádolt nagyszombati főszolgabírónak, felfüggesztésére nézve és elutasította Kiss fölébvezését.

Öngyilkos tanító. Molnár Gyula szanyi róm. kath. tanító, a cziráki főtanító fia, szobájában halántékon lőtte magát és szörnyet halt. A szerencsétlen fiatal ember még csak 22 éves volt. Tettének oka szerelmi bánat.

Támadás az erdőben. Tóth Ferencz kápornaki községi bíró a minap Hári Ferencz és Jankó kapornaxi lakosokkal Szentgót-hádról hazafelé jövet az alfalusi erdőn elfogta Tamáskó János szalafőpityérszegi lakost, a ki két nővel viaskodott, az egyiknek felső lábszárát, a másiknak pedig karját szurta keresztül. A dűnögő ember a kezében levő nyitott késsel a bírót is le akarta szurni, hogy tettének ne lehessen tanuja.

Gyilkosság negyven fillér miatt. Lőcséről írják: Kukocza István, krompachi csizmadia tegnap összevesztett Verebélyi Lajos segédjével negyven fillér bérkövetelése miatt. A szóváltás alatt a csizmadia díkcicscel sziven szurta segédét, a ki rögtön meghalt. A gyilkos csizmadiat letartóztatták.

Különös megalégedés.

— Egy színigazgató elbocsátása.

A győri színház jövő évi idényére a pályázat kiírását határozta el; a városi színügyi bizottság elismerését fejezte ki Dobó igazgatónak buzgó és sok sikert felmutató működése felett, úgy találta azonban, hogy Dobó négy évet töltvén Győrött, olyan időt mint az előtt Somogyi vagy Komjáthi, ezzel mintegy leélte a normális időtartamot, melyet egy igazgatónak és rendszerének egy huzamban egy városban el lehet tölteni.

A bizottság tehát nem javallta a szerződés további meghosszabítását, hanem a jövő idényre a pályázat kiírását hozta javaslatba.

A városi tanács ezt az álláspontot elfogadta s december 15-iki lejárattal a pályázatot kiírta. E megállapodás a város és Dopó színigazgató közös megegyezésével jött létre.

A győri színház idénye október 1-től virágvasárnapig tart de az igazgatónak szerződéses joga van február 15-én más városba távozni, ha érdekei úgy kívánják. A színigazgató ingyen színházat és 3000 koronát kap segélyül a várostól.

Különfélék.

— Egy ref. esperes öngyilkossága. Kolozsvárról sürgönyzik nekünk: Tavasz József református esperes Felfaluban, Szászrégen

mellett anyja sirján agyonlőtte magát. Azonnal meghalt. A távirat az öngyilkosság okát nem jelenti.

Égő személyvonat. Szombaton éjjel a Budapestről Zsolnára haladó személyvonat, mint lapunknak írják, Pöstyén és Vágújhely között a vészfék használata folytán hirtelen megállott a magas töltésű nyílt pályán. Az álmukból fölriadt utasok egy lángtengert láttak a sötét éjszakában. Iszonyú rémület támadt. Férfiak, nők és gyermekek podgyászukkal jajveszékelve ugráltak ki a kocsikból és az Isten csodájának tekinthető, hogy néhány égési seben kívül az utasokban nem esett kár. A veszedelem úgy történt, hogy egy harmadosztályú kocsi, ahol tót napszámosok utaztak, az egyik utazáló pálinkáját előntötte. Kevéssel rá egy másik paraszt pipára gyújtott és az eldobott gyufától lángra lobbant a kiömlött szesz, amely a nagy léghuzamban egy pillanat alatt lángba borította az egész vaggont. Az elégett kocsi, mely a vonat közepén volt, nagy nehezen lehetett csak leakasztani, míg az elül levő rész nyolcz kocsi hátrahagyásával ötven percnyi késéssel érkezett Zsolnára. A veszedelem okozóit utközből átadták a csendőrségnek.

NAPI HIREK.

— **Olvásó Egylet.** Mint értesülünk, a haladás szelleme utat talált már a főiskolai Olvasó-Egylet sötét termeibe is. A könyvtárszáma nagyobb bevéssárlást eszközölték. Így megvették Jókai összes műveit a nemzeti kiadásban. Biztató jel ez, csak folytassék is aztán. Főként foglalkozzanak azzal, amit oly rég kíván az ifjuság: eszközöljenek ki más, alkalmasabb helyiségeket.

— **Az ügyvédi kamarából.** A debreczeni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Szöllős D. Dezső ügyvéd, Debreczen szék-helylyel az ügyvédek névjegyzékébe felvételet. Lakása és irodája Nagy-Hatvan u. 13. sz.

— **A debreczeni gazdasági egyesület f. 1900. év december hó 9-én vasárnap d. e. 10 órakor a gazdasági tanintézet I-ső számú t e r m é b e n:** választmányi gyűlést tart. A gyűlés tárgyai 1. A gazdasági egyesületek országos szövetségébe az 1901-ik év január hó 1-től kezdődő 3 éves ciklusra 5 tag választása. 2. A »Gazdák Biztosító Szövetkezet« ügyében előterjesztés. 3. A gabona határidőüzlet szabályainak módosítása tárgyában a Bihari, Aradi és Sáros-megyei gazdasági egyesületek javaslatai tárgyában határozat. 4. Folyó ügyek. Indítványok. Ezen gyűlésre az egyesület választmányi tagjait tisztelettel meghívja Debreczen, 1900 december hó 1, Az elnökség.

— **Drágább lesz a gyufa.** Egy szaklap értesülése szerint az ujabban kötött kertelek száma megint megsaporodott egygyel. Azok, akik most álltak kertelbe, az osztrák és magyar gyufagyárosok. A megegyezés értelmében a gyufa árat 10-20 százalékkal emelik. Ez a kertel természetesen a kereskedőket s a nagyban vásárlókat sújtja, mert hát kicsinyben egy pakli gyufa ezentul is egy krajczár marad. A kis fogyasztóra drágább csak akkor lesz, ha a gyufa dolgába az állam is beavatkozik s a gyufát monopólium tárgyává teszi.

— **A herceg váltói.** A közönséges handók állandó nyavalyája, a pillanatnyi pénzzavar a tavaszszal Ferencz József branzai herceghez is beköszöntött. Négyezer koronára volt hirtelen szüksége s megbizta Lefkovits Lukács Mátyás ügynököt, hogy a váltóját valami emberséges kapitálistánál

számítottassa le. Ez a kölesönügylet, mint tudjuk, kriminális pörre fajult. A herceg a büntető törvényszéknél megvádolva Lefkovits Lukács Mátyást, az ügynököt, s Varga Antalt, az uzorást. hogy a négyezer koronás váltóját negyvenezer koronára korrigálták ki. A két vádlottat letartóztatták, s befejeztetvén a vizsgálat, okirathamissitást és uzoráért vád alá helyezték őket. Veisz Sándor dr. és Visontai Soma dr. védők arra kérték a törvényszéket, hogy bocsássa szabadon a vádlottakat, mert immár tárgyaltan az az aggodalom, hogy a vizsgálatot megfúszhatják. A törvényszék úgy határozott, hogy felfüggeszti a vizsgálati fogásgot, ha a vádlottak egyenkint hatezer korona biztosítékot adnak. A védők nyomban lefizették ezt az összeget, s Lefkovits és Varga még a délelőtt folyamán kiszabadultak a fogságból.

— **Késelő legények.** T.-Csegei levelezőnk írja, hogy mily ádáz verekedés történt vasárnap este ivás közben Kiss Márton és Szabó István között. Szép lány volt Tóth Julcsa s mindkét legénynek megakadt rajta a szeme; borozgatás közben aztán összeszólkóztak, mert Kiss Márton úgy nyilatkozott hogy életét is rá merné tenni, hogy övé lesz farsangkor a leány. Nem is kellett több Szabó Istvánnak; mindennek elmondta Kiss Márton az meg vissza, mire Szabó István úgy vágott végig ellenfelén, hogy pillanatra erejét elvesztette; de csakhamar talpra állott Kiss Márton s egy éles, hegyes késsel a Szabó karjába szurt; ekkor Szabó is késhez folyamodott, de szerencsére ez a szurás sem volt veszedelmes. Most már többen rohantak oda és beszüntették a további viaskodást. Másnap pedig a csendőrség vette kezébe az ügyet s elvette a legények kedvét a verekedéstől.

— **Perczel tábornok fia öngyilkos.** Perczel József tábornokot, — ki nem rég költözött el városunkból súlyos csapás érte. Elemér nevű fia, ki a debreczeni társaságoknak kedvelt tagja, ki az idén a Ludovika akadémia növendéke volt, öngyilkos lett. Tegnap még eleget tett katonai kötelezettségének: vidám jó kedvvel végezte el a gyakorlatát. Alig tért azonban haza a gyakorlótérrel, felment a második számú nagy hálóterembe és egyik társának a fegyverével agyonlőtte magát. A fiatal ember szomorú sorsa nagy részvétet keltett.

— **Szélhámos cseléd.** Nap nap után mindig akadnak egyesek, kik nem tudnak beletörödni helyzetükbe és tiltott utakon szeretnének haladni, hogy jobban menjen dolguk. Most is így gondolkozott Ördög Erzsébet felső józsa cseléd, ki miután gazdasszonyától több tárgyat ellopott és miután belátta, hogy tolvajlásának már nyomára jönnek, kapta magát és egy kiszámított pillanatban megugrott. Bolyongott sokfelé, míg végre a csendőrök elfogták és a bűnügyi osztályhoz vitték be; ott busul már Ördög Erzsébet, hoi el fogja venni megérdemelt büntetését.

— **Statisztik sztrájkja.** A szinigazgatót üldözi a pech. Először a hirlapirókkal keveredett háboruságba, most meg a New-York szépe előadásán akadt meg a baja. A statiszták ugyanis, kik a mai látványos darabokban nemsekára főszerepet visznek, egnapelőtt sztrájkoltak és nem akartak az előadáson résztvenni. — A mintegy 30 főre menő tömeg ki is maradt és a művészet örökös kárára a darab statisztika nélkül ment.

— **Főiskolánk és a Vörösmarty ünnepély.** A mi ős főiskolánkat a székesfehérvári Vörösmarty ünnepélyen dr. Haendel Vilmos újonnan választott jogakad. tanár ur képviselte. Örömmel jelezzük hogy e hó folyamán főiskolánk tanári kara és ifjusága együtt, a gymnasiumi önképzőkör pedig külön is fog Vörösmarty emlékűnnepélyt rendezni, melynek részleteit annak idején tudatni fogjuk.

— **Roncsik Lajos** kultur-tanácsnok súlyosan beteg, úgy hogy a kisedővő vizsgálatokon sem vehet valószínűleg részt, felgyógyulásáig ez irányban Vecsey Imre tb. főjegyző helyettesíti. Szabó József, Debreczen város főszámvevője szabadságra ment s úgy lehet, hogy megrongált egészsége miatt nem végzi tovább nehéz tisztségét. Helyettesül Roncsik Lajos kultur-tanácsnok neveztetett ki.

— **Kis hírek.** (Rorate.) Karácsonyt megelőző 4 heti hajnali misék az ugynevezett Roratek tegnap reggel vették kezdetüket. Ez uttal ünnepies mise volt, melyen nagy számu ajtatoskodó közönség vett részt. Ma reggel folyt le az első rorate, mely most már karácsonyig naponkint tartatni fog. — (Vakmerő lopás.) B.-Ujvárosban a napokban egyik gazdának a város belterületén ellopták az ólból a disznóját, még pedig oly furfangos vakmerőséggel, hogy a míg a házbeliek aludtak, a tolvajok a disznót az udvaron megölték szekérre tették s a kapun nyugodtan elhajtották. A tetteseket keresik. (Az öngyilkos.) Margittai Sándort, kinek halál híré mindenütt nagy részvéttel vették, holnap délután temetik. Két levelet találtak a párnáján. Az egyikben édes anyjától bucsuzik, a másikban Király István zálogházi becsüstől, aki előtt adósságait jelzi öngyilkossága okául.

— **Joghallgatók becsületszéke.** Megalakult a jogász becsületszék. dr. Kérészy Z. jogkari dékán ur elnöklete alatt gyűlést tartott a jogászság és megválasztá a becsületszék tagjait. IV-ed évről Kun Béla, Arzenovits Gyula, Póttag Puskár D. III-ad évről Fráter Ernő, Kardos Endre, Póttag Naszády P. II-ed évről Orbán Kálmán, ifi. Rácz Lajos, Póttag Dayka E. I-ső évről Balkányi K. Molnár G. Póttag Nagy Mihály.

— **Hirlapterjesztő vállalat Debreczenben.** Székely Imre a «Dongó» szerkesztője «Hirlapterjesztő vállalatot» létesített Debreczenben. A budapesti összes napilapok és folyóiratok valamint a bécsi lapok debreczeni előfizetőinek figyelmét felhívjuk arra, hogy a «Hirlapterjesztő vállalat» (Miklós-utca 1. sz. kiadóhivatalában bármely fővárosi, vagy más hol megjelenő lapra előfizetések elfogadtatnak. A lapok, amelyeket a «Hirlapterjesztő vállalat» utján rendelnek meg, csak úgy mint eddig postán, külön czimszalag alatt érkeznek az előfizetők nevére, illetve címére és azokat a postahivatal már a déli órákban külön-külön ezen célra alkalmazott lapkihordók által kézbesített. A megrendelőknek nem kell postautalványt írni, a postautalvány feladásával nem kell bibelődni és még a postautalvány bélyegköltségét is megtakarítja.

— **Uj képviseleti tag.** Balmaz új városban egy megyei képviselő elhalálózása folytán pótválasztás tartatott Dalmy László

ur elnöklete alatt, s ez alkalommal Kaszás József községi jegyzővel szemben Illyés Endre ev. ref. lelkes választatott meg nagy szótöbbséggel megyei képviselőnek.

— **Felolvasás.** Adabreczeni ipartestületi hitelszövetkezet ügyeinek ösmertetésére és a hitelnyújtás módozatainak valamint a szövetkezet működésének és az iparosokra háramló nagy előnyeinek bővebb ismertetésévégett f. hó 9-én d. e. 10 órakor az «Iparos Otthon» disztermében dr. Körössy Kálmán szövetkezeti ügyész felolvasást fog tartani.

— **A Debreczeni Tornaegylet** a már hirdetett házi versenyét ma szerdán délután 5 órakor tartja meg Péterfia utca 76 sz. alatti tornaacsarnokában (udvari épület). Külön meghívók nem lévén ez uton hívja meg az egylet az érdeklődő közönséget. Belépti díj nincsen.

— **Bosznay István** debreczeni festőművész, ki a helyi tárlat rendezője is volt, a Műcsarnokban újból kiállított. A király, ki a tárlaton volt, Bosznay képeiről is elismeréssel nyilatkozott.

Megdicsérte a Kárpáthy Rezső, Vajda Zsigmond és Basch Gyula képeit, majd a Balló Ede képeihez érve, a király így szólt: — Mégis sokkal nehezebb ez a festés, mint az új modor!

A király általában kemény megjegyzéseket tett a szecessziós izü képekre s egyre nyiltan azt mondta:

— **Az ilyen képet nem is kellene kiállítani!**

Ezt a király Rifel Rónai József lehetetlen képeire értette, mint a fővárosi lapok megjegyzik.

— **Az Urúlia színház,** mely nyáron már oly szép sikerrel rendezett előadásokat, vasárnap Salamón Ö. száz előadást ért darabját: Páris — 1900, hozza színre. E darabot előzőleg Balassa Á. dr. I felvonásos darabja a Parasztsziveket adják, mely érdekes irodalmi pörre szolgáltatott annak idején alkalmat.

— **A lelenczház javára** lesz képsorsolás csütörtökön. Ugyanis a képkiallításon hét képet sorsoltak ki, de eddig csak ötön jelentkeztek nyereményeikért. A rendezőség úgy intézkedett, hogy a még kisorsolt két képet, ha a nyertesek, kedden estik nem jelentkeznek elárverezik. Az árbevés csütörtökön délbén történik meg s a befolyt összeget a debreczeni Lelenczház javára fordítják.

— **Értesítés.** A «Bikur Cholim» betegsegélyző egylet t. tagjai értesítettnek, hogy a választmány az alapszabályok 30. §-a értelmében 1901. évi január havában a szavazati joggal bíró egyleti tagok névlajstromát összeállítja, és hogy e lajstromban a rendes tagok közül fel nem vehetők azok, a kik a f. év december 31-ig 3 havi tagsági díjjal hétralékbán vannak, — a pártoló tagok közül pedig azok, a kik az előző évnegyedi tagsági díjjal hátralékbán vannak. Debreczen 1900. december 3-án. Rosenberg József, elnök.

— **Halálos szerencsétlenség.** Mint a Corso kávéházból kabelteregramon jelenti saját ki nem küldött, de ott maradt tudósítónk, tegnap délelőtt a kávéház előtt rémes jelenet játszódott le.

Cicero ur az aszfalton sétált Petit nevű kis fiával, mikor a szomszédos ház kapuja előtt kirohant Kompresz, ki séta pálcájával elkezdte ütlegelni.

Bevitték a kórházba, hol dr. Ritkitya vette kezelés alá és Garmond főorvos segítségével bekötötték a sebeit.

— M
pártoló eg
nek előké
városháza
gyűlését.

— Sz
— gör. ka
Kislév.

— Nap
óra 26 pe
nyugszik

— Főis
ai elnök
mester fog
órákor.

— Máv. t
— Akadé
től 11-ig.

— Főis
szerdán é

— Anyab
— Várme

— iskolai lev
könyvtár

— kedelmi
skolán ny

— a főiskolá
kör nyitv

— után. —
nyitva. —
nagyerdő

— Váso
heti v. C

— czen ke
szerdán

— esütörtök
H.-Nánás
hétfo H.

— H.-Téglás
állat felh

— De
A f

— Jakó cse
geli 5 ó

— A legén
elmultáv

— egyik ot
rabig ös

— talság, a
rohant

— feltéken
vasvillá

— az össze
Mé

— a tettleg
meg ne

— A
tárgyalá

— tés véts
napi fog

— itélte,
kár me

— érős.

— Te
István

— hazafel
Ut

— a köpe
melybe

— Uj
dörség

— A

— **Műpartoló egyesület.** Városunkban műpartoló egyesületet akarnak alapítani, melynek előkészítő bizottsága kedden délután a városháza kistanácstermében tartja alakuló gyűlését.

— **Napirend.** K e d d decz. 4 *Fortes-társ*: Szabasz *róm. katolikus*: Szabasz — *gör. katolikus*: Filemon. (nov. 17.) *zsidó*: 8 Kislév.

Nap két: 6 óra 28 perc, nyugszik; 6 óra 26 perczkor. Hold két: 10 óra 48 percz; nyugszik 11 óra 20 perczkor. Első negyed. *Főispán* fogad délelőtt 9 órakor. — *Tábla* elnök fogad délelőtt 10 órakor. — *Polgármester* fogad kedden és pénteken délelőtt 11 órakor. — *Törvényszéki elnök* fogad 10 órakor. — *Műv. Uzlvezető hivatalos* órája 9 órakor. — *Akadémiai igazgató* hiv. órája délelőtt 10-től 11-ig.

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — *Anyakönyvtár* zárva. *Városi könyvtár* zárva. — *Vármegyei levéltár* nyitva egész nap. — *Főiskolai levéltár* nyitva. — *Képgyűjtemény* az anyakönyvtárban zárva. — *Csokonai szoba* a kereskedelmi akadémián zárva. — *Ásványtár* a főiskolán nyitva vasárnap. — *Allattani muzeum* a főiskolán vasárnap nyitva. — *Városi tornakör* nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután. — *Füvészkert* a gazdasági tanintézetnél nyitva. — *Czellövészet* minden vasárnap a nagyerdőn.

Vásárok: B. Ujváros minden szerdán heti v. Csege: pénteken heti v. Debreczen kedd és szombaton heti v. — Földes szerdán heti v. H.-Böszörmény H.-Dorogh, csütörtök h. v., H.-Hadház heti v. csütörtök, H.-Nánás heti v. szerda, H.-Szoboszló, h. v. hétfő H. V. Péres, nov. Katalin, h. v. hétfő, H.-Téglás h. v. csüt. Tetétlen h. v. hétfőn állat felhajtással.

Debreczeni szenzációk.

— Saját tudósítónktól. —

(A mulatság vége.)

A f. év nyarán a nagy macsi pusztán lakó cselédség bált rendezett, a mely reggeli 5 óráig a legnagyobb barátságban folyt. A legényeknek virágos kedvük volt s a bál elmúltával zenészó kíséret mellett vonultak egyik ott lakó gazdának házához. Egy darabig összefogózva háborítlanul ment a fiatalság, a midőn Mile István kocsis utánuk rohant és Sajtó Lajost, a szeretője iránti feltékenységéből — előbb bottal, majd pedig vasvillával föbe vágta, minek következtében az összeesett.

Még tovább is folytatta volna Mile a tettegességet ha a többiek abban hirtelen meg nem akadályozzák.

A bíróság ez ügyben tegnap tartott tárgyalást s Mile Istvánt a súlyos testi sérülés vétségében bűnösnek mondotta ki s 8 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte, ezenkívül Sajtó részére 32 korona kár megtérítésére kötelezte. Az ítélet jogerős.

(Meglopott gazda)

Tegnap délután 4—5 óra között Ujlaki István helybeli lakos a Páris kávéházból hazafelé tartott.

Utközben valamelyik élelmes zsebmetesző a köpenyeg zsebéből elcsente a tárczáját, melyben negyvennégy korona volt.

Ujlaky jelentést tett az esetről és a rendőrség a nyomozást megindította.

(Tolvaj cselédj)

A József-főherceg utca 20. szám alatt

lakó Csengeri Márton tegnap este feleségével elutazott hazulról. A lakás felügyeletével Csuk a Juliánna nevű cselédjüket bízták meg.

Mielőtt gazdája eltávozott volna, takarított a szobában. Az ablakot nem zárta be, hanem csak behuzta s mikor egyedül maradt a lakásban, kinyitotta és ezen keresztül hatolt be a szobába.

A szekrényekben lévő 46 korona készpénzt, egy aranyórát, 4 gyűrűt, többféle ruhát a n e m ü t magához véve m e g s z ö k ö t t.

Csengeriék csak későn tértek haza s azonnal jelentést tettek a rendőrségnél. — Egész éjjel keresték, de nem tudták elfogni.

Tegnap reggel Csengeri a vonathoz is kiment, hol a leányt — ki éppen utazni akart — felismerte és elfogatta.

Kedvezmény előfizetőinknek.

Páratlan és nagybecsű kedvezményben fogjuk részesíteni azon régi előfizetőinket, a kik lapunkat a jövő évre is megrendelik, melyet kiterjesztünk azon előfizetőnkre is, a kik most fognak belépni, sőt ez utóbbiaknak jelentkezésük napjától fogva teljesen díjtalanul küldjük lapunkat uj évig.

A páratlan és nagybecsű kedvezmény a melyet január elsején fogunk minden előfizetőnknek megküldeni a Bacsó Ferenc által készített: „**Örök naptár**“.

Kétségtől a legeredettebb és legérdekesebb naptárak egyike az immár 3-ik kiadásban megjelenő BACSÓ-féle „**Örök naptár**“, melyet BACSÓ FERENCZ fővárosi állami tisztviselő szerkesztett. Magába foglalja ez a mult, jelen és jövő bármely évében előfordulható összes naptárakat, számszerint 61 teljes közönséges naptárt, melyek az évek folyamán váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszik, minden esztendőre ellátja magát naptárral, mi által sok pénzt takarít meg; sőt az elmúlt évek naptárainak is mindig birtokában lesz, ami igen érdekes dolog.

Igy pl. a többi közt megtalálhatja benne mindenki a maga születési évének naptárát, s láthatja belőle, hogy a hét melyik napján pillantotta meg a világot, hogyan estek abban az évben az ünnepek, husvét, pünkösd stb. stb.

Rendszeres gyűjteményben közli továbbá az „**Örök naptár**“ hosszú évszázadok időjárásai tapasztalatait és babonáit, melyekből komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk: milyen idő lesz? Igen becses a világtörténelmi nevezetéseket tárgyaló fejezete is, mely gazdag anyagot szolgáltat mindenkinek minden körben az okos, szellemes és lebilincselő társalgásra.

Külső kiállítása pedig oly díszes, szimpompás, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat, s így alkalmi ajándéknak is különösen ajánlható. Bolti ára, 2 korona.

Felhívjuk az olvasó közönség figyelmét előre is rá.

Színház.

(m. m. Tegnap este újból a New-York Szépe került színre. Ez a darab annyira szellem nélkül való üres tákolmány, hogy szinte bámulatos, hogy arathatott oly nagy sikert. Melodiai a Gésák és Kis szökevényből ismeretesek. cselekménye pedig egyáltalán nincs. A mai előadásról csak annyit jegyezhetünk meg, hogy M a k r a y haladása észrevehető, a füttytáncz is jól sikerült. A diszletek különösen a harmadik és utolsó felvonásban igen szépek. A főszereplők közül B ó d i Ella megint nagy sikerrel játszott, mellette P e r é n y i, K ö r n y e i, Szathmáry, S z i k l a y. Tanay mulattatták a közönséget.

* Pécsy Aranka vendégfellépése

Pécsy Aranka a közel időben a fővárosban oly nagy sikereket aratott naturalista művésznek hét folyamán csütörtökön a Kis Lord czimzerepében, pénteken pedig **Az aranyember** Noemi-jében lép fel. Nagy várakozással nézünk mi a kisasszony szereplése elé, s kíváncsiak vagyunk, hogy vajon az a művésznek, a ki a fővárosban a legnagyobb elismerést aratta és egy csapással meghódította a színházlátogató közönséget, mennyire lesz képes magával ragadni a mi városunk közönségét! ? . . .

Legujabb.

Szell Kálmán miniszterelnök beszéde a Vörösmarty ünnepségen.

A Vörösmarty ünnepélyek tetőpontját, melyeket az egész országban legbensőbb kegyelettel és pezsgő lelkesedéssel ülték meg az a hazafias felköszöntő képezte, melyet Szell Kálmán miniszterelnök a Székestehérvár által rendezett díszében Ó Felsőge fenkölt személyére mondott.

Csak a felköszöntő által kapták meg az ünnepek teljes felszentelésüket s lettek historiai fontosságú ünnepek.

A halhatatlan költő szelleme lelkesítette őt, midőn felébredt benne az óhaj, hogy ez alkalommal csak a hazaszeretet és a király dicsőíttessék, kit mint «a legelső magyar embert» Vörösmarty vezetett be legelőször a nemzet szívébe.

A királyáldomás izzó szeretettől áthatott nemes páthosának hatása az összes jelen voltakra, hatalmas, lélekemelő volt.

Az eszme benne oly elmés és magas, hogy mindenütt kell, hogy megértsék és legmélegebb hazafiai érzelmekkel helyeseljék s ha lehetséges volt a királyhoz való szeretetet fokozni s évszázadokra megszilárdítani, akkor Szell Kálmán miniszterelnöknek a pohárköszöntője érte el ezt a hatást, aki a királyhoz való hűség és a hazaszeretet belső összetartozását oly pregnáns kifejezésre juttatta, mint Vörösmarty óta senki, és nemzetünk életelvét ragyogó tényben az egész világ szemé elé állította.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

Buza 1901. áprilire . . .	7.44
» 1901. októberre . . .	7.64
Rozs 1901. áprilire . . .	7.16
Zab 1901. áprilire . . .	5.56
Tengeri 1901. májusra . . .	4.92

Amerika $\frac{3}{4}$ -del magasabb, egyéb külföld bányadt.

Irányzat: lanyha.

Botrányos párbaj.

— Egy érdekes eset története. —

Szemző István bácskai földbirtokos a hatvanas években a magyar vivó világnak a egragygóbb csillaga volt.

Keresztessy József az európai híru magyar vivómester, kit halandó ember még soha le nem győzött s kihez képest a mostani kikiáltott híres francia és olasz mesterek harmadrangu vivószámba mennének, mesélte nekünk, tanítványainak, hogy Szemző István a legkitünőbb tanítványa volt, ki csak egyedül volt képes vele mérkőzni s ki — ha ez az eset közbe nem jön — őt is felül multa volna.

Bámulatos szemmérték, villámgyorsaság, rendkívüli erő és kitartás, a legbiztosabb védelem és a védelemben már befoglalt villámszerű visszavágás jellemezték vivását. A leghíresebb olasz vivómestereket, akik akkoriban mérkőzésekre jártak, játszva győzte le s akkor ütötte ki a kardot kezükből, amikor neki tetszett. És ezzel a félelmetes vivóval akasztotta össze a tengelyt egy izben három osztrák katonatiszt, kik nem ismervén őt, kihívó módon viselkedtek vele szemben.

Az eset így történt:

Szemző István egy izben gyönyörű négyes fogatán Szabadkáról Szegedre utazott. Amint a Tiszahid felé közeledett, eléje került három osztrák lovas tiszt, a kik megirigyelvén a daliás magyar földesur szép fogatát s az akkori idők szellemében akarván eljárni, összebeszéltek, hogy a barbár magyart megbosszantják. Evégből közvetlen a hintó előtt nyargaltak s óriási port vertek fel, mely Szemzőt és kocsiját egészen belepte.

Szemző meghagyta kocsisának, hogy ereszze meg a lovakat, hogy a tiszték elé kerüljön, azonban ez sem használt, mert ilyenkor a tiszték is gyorsabban vágattak. Végre Szemző megállította kocsiját s be akarta várni, míg a tiszték elmennek. Azonban nagy meglepetésére a tiszték is megállottak és bevárták, míg Szemző újra megindul. Ez éppen a hídfőnél, a vámfizetésnél történt.

A sértő szándék most már világos lévén, Szemző a tisztéket amugy magyarsan lehordta, mire azok elégtételért kezdtek kiabálni. Szemző a henczegő tisztéknek hidegvérrel kijelentette, hogy neki is éppen ez a czélja s miután a tiszték neveiket nem mondták meg, majd utána jár ő s megtéjdja, kikkel volt dolga.

Szemző ezután egyenesen a hadtestparancsnokhoz hajtatott s magát a tábornoknak bemutatván, előadta az esetet, megnevezvén egyszersmind az ezredet, melynek tisztjeitől a sértést szenvednie kellett, s követelte, hogy a három tiszt neki elégtételt adjon.

A tábornok el is rendelte ezt azonnal, a három hős tiszt azonban megtudván, hogy az általuk ingerelt magyar ur Szemző István, a kontinens legelső vivója, ki a leghíresebb vivómestereket játszva veri le, inukba szállt a bátorságuk s maguk helyett az ezred vivómesterét, rangjára nézve egy főhadnagyt, állítottak a félelmes és athleta vivó ellenében.

Szemző nem kifogásolta a vivómester ellenfelét s a párbaj megtörtént. A rendkívüli heves küzdelem azonban az ezred vivómesterének leveretésével végződött.

Az első összecsapásnál ugyanis Szemző egy hatalmas vágással kemény sebet ejtett ellenfelén s ezzel a küzdelmet befejezettnek véelve, kardját leeresztette.

E védtelen pillanatot fölhasználva ellenfele orvul rácsapott fejére s Szemző a végzetes és galád vágást balkarjával fogta fel, melyre egymásután négy súlyos vágást kapott. A segédek is letették már kardjaikat s így nem akadályozhatták meg az orvgyilkosságot.

A példátlan eset az egész országot felháborította, annál is inkább, mert Szemző balkarja az idegek átmetésése folytán összezugorodott. Az ingerültség országszerte oly magas fokra szállott, hogy az ezred kénytelen volt az orvgyilkos vivómestert elbocsájtani, ki aztán sietve menekült külföldre.

Szemző István felgyógyulása után mindenütt kereste eltűnt ellenfelét, utána utazott Németországba, de a vivómestert mintha a föld nyelte volna el, sehoh sem akadt nyomára. Ha megtalálja a gyávát, élve nem menekült volna ki kezei közül.

Vegyés.

Kardafér a Megtelt miatt. Bécsben történt szombaton ez az eset: A Ringen várakozott esős időben egy százados meg a felesége valamint társaságára. Mikor jött egy kocsi, a kalauz a hölgyet fölegendte, de már a katonatiszt nem.

— Nincs több hely! — volt a tiltó szózat.

A tiszt kapacitálni próbálta a kalauzt hogy régőtr várnak, nagy az eső, a sár, ez is elég ok, hogy ne nézék olyan szigorúan a szabályzatot. Beszélhetett — hiába. Szó azót követett s a vége az lett, hogy a kalauz go rombáskodni kezdett, mire a százados kardot rántott s a lapjával rá sújtott s kalauz karjára. A kalauz azonban csak könnyen sebesült meg. A tiszt ekkor bejével leszált a kocsiról és az odasielő rendőrnök elmondva az esetet, átadva névjegyét. A dologról jelentést tettek a téparancsnokságnak is.

Meddig szabad kártyázni? A vendéglői szabályrendelet tárgyalása alkalmával a főváros igazságügyi bizottsága azt a nagyon helyes intézkedést vette föl a szabályrendeletbe, hogy reggel 5 órától déli 12 óráig sem kávéházban sem vendéglőben kártyázni nemsz abad s hogy e rendelet megszegése kihágást kapez.

A színház és a zsidók.

Szulamith nagy sikere adott alkalmat Huber Lipót teológiai tanárnak és kalocsai főszentszéki ülnöknek arra, hogy a Hittudományi folyóiratban cikksorozatot írjon a zsidók drámai költészetéről és színházairól.

Huber, aki a talmudról igen érdekes tanulmányt írt, az irodalmikérdéssel is szakavatottan foglalkozik, a zsidók vallásában találja meg annak magyarázatát, hogy meglepő fejlettségű vallásos líra és oktatóköltészet mellett a dráma nem fejlődött, bár nyelv és irány szempontjából megvaltak a legkedvezőbb föltételek.

Drámai elemet tüntet föl a Jób könyve és sz Énekek éneke. Jeruzsálemben a Heródesek létesítettek színházakat, de a zsidók akkor is, utóbb is, idegenkedtek a mulatóhelyektől.

Hiszen a II és III. században Kr. u.

épen zsidókat üldöztek az arénákban és a zsidókon élcelődtek a színészek.

A hellenista zsidók közt akadtak az első kísérletezők. Hubert röviden körvonalozta a későbbi századok irodalmi eseményeit, amelyek cikkeknek körébe vágnak.

Különösen dícséri Franco Mendos Dávid amszterdami kereskedő Gemui Ataljáhu ját amely Racine Athalie ja után készült. Magyarországon feltűnt Kunitz Mózes Bét Rabbi című drámájával (1805) Popper Mardokeus Rabbi Akibáról írt színművet 1808 ban. Kohn Kálmán 1821 ben. Az igazak sorsa (Goral Hacáddikim) címen Eszter történetét írta meg drámában.

Elítelt színész.

Érdekes ügyben hozott tegnap ítéletet a budapesti rendőrség. Hetekkel ezelőtt egy előkelő nemesi családból származó földbirtokos jelentést tett a főkapitányságnál, hogy tizenhét éves szép leánya eltávozott a szülői háztól és nem tért többé vissza.

A rendőrség megindította a nyomozást és csakhamar rájött, hogy a kisasszonyból színész lett, s ne hogy a szülői fölfedezéssé tartózkodási helyét, a család nemesi előneve alatt szerepel. Az apa természetesen megörült a fölfedezésnek, azonban a rendőrség pörbe fogta a kisasszony hamis név használata miatt.

A színész azzal védekezett, hogy neki joga van az előnevét használni, különben igen sok színész vett föl egészen új nevet.

A rendőrség ezzel szemben kijelentette, hogy neki nincs kifogása az ellen, ha a kisasszony bármily név alatt lép föl a színpadon, azonban az által rendőri kihágást követett el, hogy a bejelentő hivatalban nem a valódi nevét mondta be és ezért az enyhítő körülmények figyelembe vételével el is ítélte 20 korona pénzbüntetésre.

Irodalom.

Az állatok világa. Brehm remekművének ujjonnan átdolgozott és magyarosított kiadásából most jelent meg a 6 ik füzet, igen szép szöveg rajzokkal s a megszokott csinos kiállításban. A bizonyára nehezen várt legújabb füzetben is a majmokról szóló rendkívül érdekes fejezet folyik, amely fejezetnek különös kedvességét képezték a majom történetek. Az állatok világa című nagy munka a Légrády testvérek kiadásában kerül a könyvpiaçra. Egy füzet ára 80 fillér. Mutatvány füzetet és tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentve küld.

CSARNOK.

A No. 123.

Irta: Kormos Sándor.

Husz év, majdnem annyi, mint a mennyit eddig élt. Szemei előtt elvonult az idő. Maga előtt látta azt a kort, midőn meg abban a sok nyelvű nagy városban végig mentek, kéz-kézbe téve, a kis Peppával a Giardoni publico-ba, hol az örekszöld fák árnyékába kergetődtek, míg csak a nagy Adria felel mind erősebben fújó hideg szél az alkony közeledtét nem jelezte s kísérőjükkel haza nem indultak.

Midőn, mint a bécsujhelyi kadetiskolánövendéke hazajött a szünidőre, a kis Peppá-

már serdülő végén midőn újból örök hű a gyermekes korban az álnak . . .

Majd k Boszniában osztva.

Főlebbv miután ke lő nem volt oly tul komolv.

Csak a tudta feledni Peppát.

Hogy e visszavágyom és nar hozzá.

Összerlezte, hogy gesztó l tódu

A hárc ösz: zezbarál Most n

ezek. Egy fe libb ablaká többiek zaj elegyed ek.

Mi lett érdekelte v teltetésének

Gyerm ébren, álmo kodtam hog is Olaszorsz kei vagyun lett laktak.

Utóljá iskolából otthon.

Ezred majdnem e nyom tudt ságra Tries san, sejtent jából.

Alig v kártyát kap "Zech cs. és k. k.

A lak s századpa tért haza s

É pár micsoda le midőn az u nem tudon

Midőn varát alig tük magun Azt tudta, hogy férjé doltá.

Nap-r vele négy Végre grest vele hűtlenségé tudoti.

Vigamég gyern volna, add gény leán meg a sző nak meg Nem tem, hogy

A né tathatja a magához szolgálalt vizsgálja.

már serdülő leánya volt. Minden vakáció végén midőn az elválás órája ütött, újból és újból örök hűséget esküdtek egymásnak, azzal a gyermekes naivitással, melylyel abban a korban az ábrándos gyermek szívek telve vannak.

Majd kikerült a kadetiskolából s egyik Boszniában állomásozó ezredhez lett beosztva.

Főlebbvalói rövid idő alatt megszerették, miután kelet érettségét birt hivatását betölteni nem volt oly léha, mint sok kadét, sőt talán túl komoly.

Csak a szíve, az féltelenkedett. Nem tudta feledni gyermekkori barátját a kis Peppát.

Hogy elábrándozott a szép esteken s visszavágyott a főséges Adria mellé, a citrom és narancsfákkal beültetett ligetbe, ő hozzá.

II.

Összerezent. Éles hangú esengetyű jelezte, hogy a munkának vége. A rabok seregétől tódultak le a műhelyből.

A három irodás is bejött s csakhamar összezsebarátkozott a No 123-al.

Most már négyen voltak az uri fegyveresek.

Egy falózatot toltak a kazamata legtávolibb ablakához, így némileg védve voltak a többiek zajongásától. Bizalmas beszélgetésbe elegyedtek.

Mi lett volna beszélgetésük fonala, mi érdekelt volna őket, mint az új rabtárs elíteltetésének oka. Elmondta a történetet;

Gyermek korom óta imádtam egy leányt ébren, álomban mindig csak azon gondolkodtam hogy idővel nőmmé teszem. Ő is, én is Olaszországból bevándorolt szülői gyermekei vagyunk. Triesztben szüleink egymás mellett laktak.

Utoljára akkor láttam, midőn a kadetiskolából kikerültem s bucsuzni voltam otthon.

Ezredemmel Boszniába kerültem s már majdnem egy éve voltam ott midőn kapitányom tudunkra adta hogy pár heti szabadságra Triesztbe megy rokonaihoz. Homályosan, sejtteni engedte, hogy házasság céljából.

Alig volt oda nyolcz napig, eljegyzési kártyát kaptunk a következő tartalommal:

„Zechoni Peppa és Wintternetz Rudolf cs. és k. kapitány jegyesek.“

A lakadalom négy hét alatt megtörtént s századparancsnokom már mint nős ember tért haza szabadságáról.

É pár feldulta egész lényemet s hogy micsoda lelki szenvedésen mentem keresztül midőn az új pár megérkezett, azt elmondani nem tudom.

Midőn az első vizitet tettem náluk, zavarát alig tudta Peppa palástolni de úgy tettük magunkat mintha nem ismernők egymást. Azt tudta, hogy én is Boszniában vagyok, de hogy férjével egy ezredben, azt nem gondolta.

Nap-nap után kerestem az alkalmat, hogy vele négy szem közt beszélhessek.

Végre egy kaszinó estélyen az első négyest vele táncolhattam. Szemérem vetettem hűtlenségét s azt hogy oly hamar feledni tudott.

Vigasztalni igyekezett, Azt mondá, hogy még gyermek vagyok, a míg én házasodhattam volna, addig nem várhatott, aztán hogy szégyen leány volt s nekem soha sem lett volna meg a szükséges kauczióm míg kapitányomnak meg volt.

Nem használt a vigasztalás. Ugy éreztem, hogy jobban szeretem, mint valaha.

A négyes véget ért; tovább nem folytathatja a beszédet, de másnap délután 5 órára magához hivatott. Tudta, hogy férje ez nap szolgálatban lesz s délután a külső őrségeket vizsgálja.

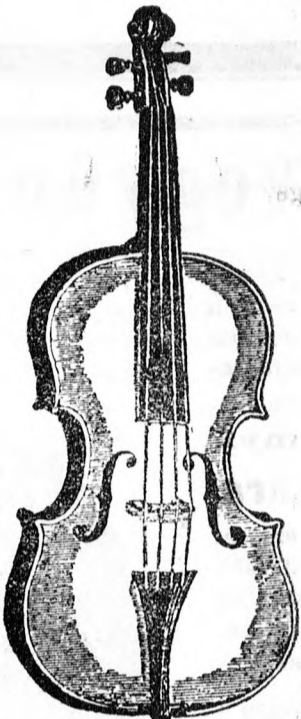
(Folyt köv.)

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világkiállításon az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában.
Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség egyedüli szállítója
Budapest, II, Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedűk vonóval. Gordonkák vonóval. Nagybögők vonóval. Fuvolák. Szarnykürtök. Ősi magyar tárogató szabadalmazva. Czimbalmok. Elpusztíthatatlan, kitünő erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

Községi dobok a legjutányosabb árakon.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HARMONIKA ÁRJEGYZÉK KÜLÖN KERENDŐ

Magyarország legnagyobb

fuvó-, vonó- és ütő hangszergyára

ifj. PÁJER JÓZSEF

porcellán-, üveg-, lámpa és konyhaberendezés nagy raktára.

DEBRECZENBEN.

Üzlethelyiség: Főpiacz, Kossut-utca sarkán

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy az idény beálltával dusan összeállított lámpa-raktárt rendeztem be.
Tartok raktáromon minden jó hírnevű és gyártmányu

álló és függő lámpákat

a legjobb égőkkel egész gyári áron, ugymint Dítmár féle nap, komettem, bahu dupla és 30--40 gyertya lángu meteor-égőkkel, melyeket eladás előtt mindig kipróbálva szolgállok.

Tartok raktáron igen finom szövésű kanócokat, lámpa ollókat, lámpaüvegkeféket, petróleum kannákat s minden egyes lámpa részeket.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.: ét-, kávé- mokka mosdó és üvegekészleteimet francia, angol és több hazai kivitelben igen jutányos áron.

Berndorfi evőeszközöket, disz-tárgyakat, ugy china ezüst, mint alpaccában árjegyzék szerint; továbbá: csont és fanyelű asztali és deszt-késeket, mosdó asz alokat minden kivitelben.

Szoba díszítéshez nagy választékban szolgálhatok majolika és terakotta vázákat es korsókat, ugyszintén fadiszeket és szobrokat minden nagyságban.

Konyha berendezéshez minden ahhoz való kellékekkel a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásánál kamatot engedményezek. Vidékre csomagoló ládát nem számítok. — A csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történendő esetleges kárért felelőset vállalok.

Kiváló tisztelettel

ifj. Pajer József.

Chief Office 48. Br xten Read, London. SW.

Zagoriani Melliszörp

Kellemes szer, gyermekek és fel-
lőttek számára minden néven
nevezendő köhögés tüdőhurut,
elnyálkásodás s mindenféle me-
l betegség ellen. Köpést elősegíti.
Egy üveg 3 kor. 20 fill. előleges
beküldése mellett szállít.

A. Thierry Balsam-gyára
Pregradaba Rohits-Sauer Brunn
mellett,
Vigyázat a valódi tve ek dugaszán a
beégetett csomag A Thierry schut-
zenget Apo theke kell lennie. 6.

Vállalkozásra felhívás.

A cs. és kir. katonai kincstár, mintegy
160.000 korona költség engedélyezése
mellett Debreczenben katonai fogházat és
hadbírószági épületet akar magán vállalko-
zás útján emeltetni.

Az épülethez telek adás is szükséges
s a felépítést egészen a vállalkozó tartozik
teljesíteni.

Az épület használata 25 évig bizto-
sítottat s bérfizetés gyanant a befektetett
tőke 6% a helyzetetik kilátásba.

A tervek s egyéb vonatkozó iratok
a városi Tanács katonai és illetőségi ügy
osztályánál (Városház. emelet 17-ik szoba)
a hivatalos órák alatt megtekinthetők s
az ajánlatok f. évi december hó 15. ig
ugyanoda beadandók.

Debreczen sz. kir. város Tanácsának
1900 november 27. én tartott üléséből.

A városi Tanács.

Legjobb a

Dr. FORTI-féle sebtapasz.

Porti László eredeti gyártmánya.

Legkitűnőbb hatása van és biztosan segít
mindennemű sebnél. Égési sebeknél a fájdalmat
rögtön csillapítja, megszünteti és
rövid használat után meg is gyó-
gyítja. Női emlőbajknál, minden-
nemű gyuladások, megkeménye-
dések, csuszos és rheumatikus
bántalmaknál, daganatok- és sé-
rüléseknél, sőt még a legidültebb
sebeknél is a legsikeresebben h. t.
A gyúléseket megérieli, felfa-
kaszja és rövid idő alatt begyó-
gyítja. Ezekon kívül még számta-
lan, itt fel nem sorolt esetben
nyújt biztos gyógyulást.

A dr. Forti-
féle tapasz már 80
év óta nagy elterje-
dottségnek örvend,
mely idő alatt érke-
zett számtalan hála-elismervény és köszöntő irat,
mind annak kitűnő gyógyhatásáról tanuskodik.

Mint hogy az utóbbi időben sok értéktelen
hamisítvány s került forgalomba, szives figye-
lembe ajánlom a csomagon lévő aláírást, védje-
gyet, valamint a pecséten látható F. L. betűt. Csak
a Forti László aláírással és védjeggyel ellátott
tapasz a valódi. Az utánzatok használatától min-
denkit óva intek, mert ezek inkább kárára, mint
hasznára vannak a szenvedőnek.

(A ki egy olyan csomagot beküld, mely a fenti
aláírással és védjeggyel ellátva nincsen, jutalomban
részesül mert a hamisítótak folytonosan törvényileg
üldözöm).

Árak: nagy csomag 1 frt, közép nagyságu 50
kr., kisebb 35 kr. Kapható a készítőnél a gyárban:
Forti László Budapest, II. ker., Iskola-utca 24.
Seidl-féle ház. Főraktár: Török József gyógyszer-
tára és dr. Egger gyógyszerz., Váci-körút 17. Kapható
továbbá valamennyi budapesti és minden nagyobb
vidéki gyógyszerárban.

Forti László

Cognac CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vezérigénytelőség: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest-Bécs.

Mit vegyünk karácsonyra?

Helyén valónak talál-
juk a t. közönség fi-
gyelmét a fényesen
berendezett főraktá-
runknak

karácsonyi kiállítására

felhívni, az ezer és
ezerféle szebnél szebb
zenélő dísz tárgyak
közül a következő-
ket ajánljuk

Hölgyek számára :

Zenélő bonbonierek
8.—, 10.—, 12—14.
16 frittól feljebb.

Zenélő varrókészlet

plüss- dobozban 6,
frt 50 kr. 8.—, 10.—
12.— és 15 frt árban
s feljebb, továbbá
zenélő pipere és
illatszerkészlet
8.—, 10.—, 12.—, 15.
1. frt s feljebb,

Zenélő albumok
gyönyörű kivitelben
7, 8, 9, 10, 12, 14, 16,
18, frt és feljebb.

A fent ábrázolt és nickelből készült karácsony-
fa-állvány ünnepélyes zenekísérettel mellett lassu
ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent
ünnep fényét nagyban emeli. Ára 25 és 32 frt.

Phön'x, Manopan, Aricsa Ariston,
Sonora, Hero' hon, és más egyéb
forgatható és magától játszó cea-
ládi hangszerek melyeken még az
is kinek fogalma sincs a zenéhez el-
játszhatja a legkedveltebb és legújabb
zenedarabokat, a legjutányosabb ára-
kon kapható.

Urak részére :

Dohánykészlet
zenével 14, 16, 18,
20, 22, 25 frt s fel-
jebb. Zenélő dohány
szekrény tölgy fából
szivarvágóval 14 frt,
zongoraalakban 15 frt
Dohányzóasztal ze-
nével finom ibolya-
szinű fényezett finom
man vése, nagyon
szép kivitelben 22 frt.
Zenélő szivartemp-
lom zenekísérettel mel-
lett szivarokat kínál
14 frt. Zenélő írő-
készlet 10, 14, 16,
18, 20, 24 frt s fel-
jebb. Zenélő név-
jegy tálcza nickel-
ből finom kivitelben
10 frt.

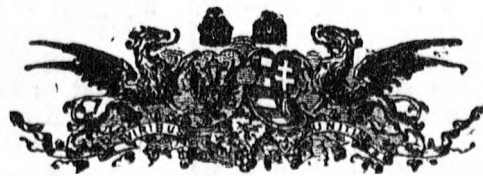
Gyermekek részére

Forgató dobozok
kis gömbölyű szek-
rénykében nagyság
szerint 1, 1.25, 1.50 ;
Zenélő dob, díszes
kiállításu 2 frt 75 kr.
Intona cseládi
hangszer melyen a
legkedveltebb magyar
v. más nótát el lehet
játszani korlátlan
számban Zeneisme-
ret nélkül. Ára 10
frt. Nagyobb alakban
12 frt. — Kótalapok
drbja (ezinből) 30 kr.

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari hangszergyárosok.
Budapest

Központi főraktár és a Karácsonyi kiállítás : Kerepesi ut 36.

Zongora termek : Kossuth Lajos utca 22. (Károly kőut sark) Zenepalota.
Képes árjegyzék ; a) harmonikákról ; b) mechanikai zenélő művekről és zenélő
dísz tárgyakról ; c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák,
czimbalmok, citerák, harmonikumok, zongorák stb. **ingyen**
és bémintve kapható, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről ki-
vántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automata.